

Ірина КУЛИНЯК,
*вчителька-логопед вищої категорії, «старший учитель»
лицею №1 імені Івана Франка, голова професійної спільноти вчителів-
логопедів Дрогобицької територіальної громади*

РЕАЛІЗАЦІЯ ЛОГОПЕДИЧНИХ ІГОР В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: МЕТОДИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Логопедична робота в умовах закладів загальної середньої освіти потребує особливих методичних підходів, які забезпечують не лише корекцію мовленнєвих порушень, а й гармонійний розвиток мовленнєвих, пізнавальних і соціальних навичок дитини. Одним із найбільш ефективних та доступних інструментів у цьому напрямі є логопедичні ігри. Ігрова форма сприяє активному включенню учнів до процесу корекції, підвищує мотивацію та створює сприятливі умови для успішного засвоєння мовного матеріалу.

У своїх працях І. Брушневська, Н. Гаврилова, Г. Грибань, К. Зелінська-Любченко, С. Конопляста, І. Мартиненко, І. Марченко, Ю. Рібцун, Є. Соботович, В. Тарасун, В. Тищенко, Н. Чередніченко, М. Шеремет та інші науковці детально розглядають особливості мовленнєвих порушень, пропонують ефективні засоби їх корекції, серед яких особливе місце посідають логопедичні ігри.

Як зазначають О. Шостак, Н. Федорова, Г. Косарева та О. Борисова, ігрові методики активізують мовленнєву діяльність дітей, викликаючи в них інтерес і мотивацію до досягнення результату, що сприяє формуванню позитивного ставлення до корекційного процесу [2, с. 9]. Логопедичні ігри вирізняються тим, що орієнтовані на розвиток мовлення в широкому розумінні – від формування правильної звуковимови до розширення словникового запасу та граматичних структур.

Форми логопедичних ігор можуть бути різноманітними – від кросвордів, асоціативних ігор, загадок і головоломок до інтерактивних

завдань, що потребують активної участі та мовленнєвої взаємодії. Завдяки цьому, діти не лише поліпшують мовлення, а й розвивають комунікативні і соціальні навички, підвищують самооцінку, впевненість у власних силах. Однією з головних переваг логопедичних ігор є можливість їхньої адаптації під індивідуальні потреби дитини, що особливо важливо при роботі з дітьми, які мають різний ступінь порушення мовлення.

У практиці логопедичної роботи використовуються різні види ігор, зокрема:

- артикуляційні (з метою формування правильної артикуляції звуків);
- фонематичні (розвиток фонематичного слуху, диференціація звуків);
- лексико-граматичні (збагачення словникового запасу, розвиток граматичної структури мовлення);
- ритміко-мелодійні ігри (поліпшення темпу, ритму мовлення);
- мовленнєво-рухові ігри (поєднання мовлення з фізичною активністю
- для кращого засвоєння).

У сучасних умовах також активно використовуються цифрові логопедичні ігри, інтерактивні платформи, мобільні додатки, які дають можливість урізноманітнити форми роботи та індивідуалізувати підхід до кожної дитини.

Ефективність логопедичних ігор підтверджується результатами численних практичних досліджень і спостережень. Вони дозволяють:

- 1) активізувати мовленнєву діяльність дітей; 2) знизити мовленнєву тривожність; 3) розвивати впевненість у власних комунікативних можливостях; 4) формувати позитивне ставлення до корекційної роботи.

Регулярне використання ігор у логопедичній практиці дає змогу досягати стабільної позитивної динаміки в подоланні мовленнєвих порушень.

Подальший розвиток логопедичних ігор у школах передбачає:

- 1) створення авторських ігор з урахуванням вікових, психологічних і мовленнєвих особливостей дітей; 2) активне використання мультимедійних технологій; 3) інтеграцію логопедичних ігор у загальноосвітні предмети (українська мова, читання, образотворче мистецтво тощо); 4) тісну співпрацю

логопеда з учителями та батьками для комплексної підтримки дитини.

Отже, логопедичні ігри є потужним засобом подолання мовленнєвих порушень у дітей. Їхня ефективність ґрунтується на поєднанні мовленнєвої активності, позитивної емоційної атмосфери та індивідуального підходу. Ігрова форма сприяє не лише формуванню правильного мовлення, але й розвитку загальних пізнавальних, соціальних і комунікативних здібностей дитини. З огляду на це, впровадження логопедичних ігор у корекційну практику закладів загальної середньої освіти є перспективним і доцільним напрямом сучасної логопедії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Косован І.М. Логопедичні ігри як засіб розвитку та корекції мови дітей дошкільного віку : кваліфікац. робота на здобуття освіт. ступеня магістр : спец. 016 Спеціальна освіта ; Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, каф. педагогіки і психології дошкільної освіти. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2022. 64 с.
2. Шостак О.О., Федорова Н.В., Косарева Г.М., Борисова О.О. Значення ігрової діяльності для корекції звуковимови в дітей із дислалією. *Педагогічна Академія: наукові записки. Серія: Корекційна педагогіка*. 2025. № 15. С. 1–15.